

מדריך למורה: סדר ורצף בלוח ה-100

למורה בלבד

מה בערכה

- **הדף עם חלק פאזל אחד** (למי שמתקשה): חלק מלוח ה-100 (31-50), עוקב וקודם, 10 צעדים בלוח וסדרות בקפיצות של 10. עם דוגמאות ושורות עזר.
- **הדף עם שני חלקי פאזל** (למי ששולט): אותם סוגי משימות, עם חלקים קטנים מלוח ה-100 במקום שורות שלמות, ועם חשיבה הפוכה וחידה.
- **המשחק "מסע בלוח ה-100"** (לזוגות): לוח 1-100, קובייה ושני אסימונים. מתחילים ב-41.

איך משתמשים בשיעור

- **מתי:** אחרי משימה 9 בספר התלמיד (עמ' 132), השלמת סדרות בקפיצות של 10 (מדריך למורה, עמ' 111). כל תלמיד מקבל דף אחד, לפי הרמה שלו.
- **כמה זמן ואיך:** כ-15 דקות לדף, כל תלמיד בעצמו. בדף עם חלק פאזל אחד אפשר לתת לתלמידים להיעזר בלוח ה-100 (מדריך, עמ' 109).
- **מי שסיים:** משחק בזוג "מסע בלוח ה-100", כ-12 דקות. הדפיסו לוח אחד לכל זוג. אמרו לזוגות לפני המשחק: הצעיר מבין השניים מתחיל. נגמר הזמן? מנצח מי שהגיע למספר גדול יותר; אותו מספר: תיקו.

דגשים למורה

- **העוקב לא תמיד מימין, והקודם לא תמיד משמאל** (מדריך, עמ' 110, משימה 6). בדף עם חלק פאזל אחד, משימה 2: העוקב של 40 נכתב 50 או נשאר ריק, כי מימין ל-40 אין מספר. בדף עם שני חלקי פאזל, משימה 2: העוקב של 70 נכתב 80, או הקודם ל-91 נכתב 81. מה עושים: חוזרים להגדרה (העוקב גדול ב-1), ומראים שאחרי 40 ממשיכים בתחילת השורה הבאה.
- **העשרת השלמה (40) נמצאת בקצה הימני של השורה שלה, ולא בתחילת השורה הבאה** (מדריך למורה, עמ' 108-109, משימות 1 ו-2). בדף עם חלק פאזל אחד, משימה 1: בקצה הימני של השורה הראשונה נכתב 30 או 41. מה עושים: חוזרים איתם על האופן שבו בנוי לוח ה-100 (מדריך, עמ' 109).
- **ספירה של כל עשרת הצעדים** (מדריך, עמ' 111, משימה 7 סעיף ג'). בדף עם חלק פאזל אחד, משימה 3: סופר באצבע, או מגיע מ-34 ל-43 (ספר גם את משבצת ההתחלה). מה עושים: מראים ש-10 צעדים קדימה הם המספר שמתחת: ספרת העשרות גדלה ב-1, וספרת היחידות לא משתנה.
- **חשיבה הפוכה** (מדריך, עמ' 111, משימה 8). בדף עם שני חלקי פאזל, משימה 3: מי שכותב 74 לשמש הלך קדימה במקום אחורה. מה עושים: מי שצעד 10 צעדים קדימה בחר מספר קטן ב-10 מהמספר שאליו הגיע, ולכן עוברים לשורה שמעל (מדריך, עמ' 111).

תשובות

הדף עם חלק פאזל אחד

1. השורה העליונה: 34, 40. השורה התחתונה: 45, 49.
2. ליד 40: קודם 39, עוקב 41. ליד 41: קודם 40, עוקב 42.
3. מ-34 קדימה: 44. מ-46 אחורה: 36.
4. א. 42, 52 · ב. 55, 65.

הדף עם שני חלקי פאזל

1. החלק עם 33: מתחתיו 43, 53, ומימין ל-53: 54. החלק עם 56: מעל 46, משמאל 55, מימין 57, מתחת 66. החלק עם 60: משמאל ל-60: 59; מתחת ל-60: 70; מתחת ל-59: 69.
2. ליד 70: קודם 69, עוקב 71. בשורה השנייה נתון העוקב, 81: המספר 80, קודם 79. ליד 91: קודם 90, עוקב 92.
3. שמש: 54 (המספר שמעל 64). טופי: 48 (13 קדימה ו-3 אחורה הם 10 קדימה, ולכן המספר שמעל 58).
4. א. 27, 37, 67 · ב. 73, 83, 53.

המשחק: אין מפתח. בכל תור נכון = המספר שמגיעים אליו לפי הטבלה "מה יצא בקובייה?", ואז המספר הקודם לו (קטן ב-1) והמספר העוקב שלו (גדול ב-1). למשל: על 50 יוצא 1, זזים ל-51; הקודם 50, העוקב 52. על 41 יוצא 2, זזים ל-40, בקצה הימני של השורה שמעל. מי שהגיע ל-100 כבר ניצח; אם בכל זאת אומר עוקב, 101 נכון, אף שאינו בלוח (מדריך, עמ' 111). "אין משבצת כזו" ונשארים במקום: לא אומרים קודם ועוקב, והתור עובר. מזיזים את האסימון רק אחרי שבן הזוג אישר.